

Αριστομένης Καλυβιώτης

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Η ΜΟΥΣΙΚΗ ΖΩΗ ΠΡΙΝ ΤΟ 1912

Η διασκέδαση, τα μουσικά καταστήματα,
οι ηχογραφήσεις δίσκων

ΚΑΡΔΙΤΣΑ * 2015

Η Θεσσαλονίκη των αρχών του 20ού αιώνα, ήταν πόλη της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας αλλά και κέντρο των Βαλκανίων. Πόλη πολυεθνική, σταυροδρόμι πολιτισμών, υπήρξε τόπος συνύπαρξης Μουσουλμάνων, Χριστιανών και Εβραίων, που άφησαν τα ίχνη τους χαρίζοντάς της μία ξεχωριστή γοητεία.

Στην παρούσα μελέτη, επιχειρείται μια νοσταλγική ματιά στο μουσικό παρελθόν της. Παρατίθενται παραδείγματα που δείχνουν, ως ένα βαθμό, τον τρόπο διασκέδασης των κατοίκων της πόλης και ιδίως των μικρομεσαίων στρωμάτων. Καταγράφονται οι χώροι διασκέδασης που λειτουργούσαν τα έτη 1910-1911, όπως αυτοί απαριθμούνται στον *Οδηγό της Ελλάδος του Ιγγλέση*. Γίνεται αναφορά στην πρώτη εμφάνιση γραμμοφώνου στη Θεσσαλονίκη και καταγραφή των καταστημάτων που πουλούσαν δίσκους και φωνογράφους. Παρουσιάζονται ηχογραφήσεις που έκαναν το 1909-1912 επί τόπου στην πόλη οι νεοσύστατες εταιρείες δίσκων και ανθολογούνται χαρακτηριστικά παραδείγματα τούρκικων, σεφαραδίτικων και ελληνικών τραγουδιών.

Μετά το 1912, η Θεσσαλονίκη χάνει σταδιακά το ανατολίτικο χρώμα της. Ο πληθυσμός της αλλάζει. Εγκαθίσταται μεγάλος αριθμός προσφύγων και οι τελευταίοι Μουσουλμάνοι φεύγουν το 1923. Με την εξόντωση του Εβραϊκού στοιχείου κατά τη διάρκεια της Κατοχής, η αλλαγή του χαρακτήρα της πόλης ολοκληρώνεται. Η Θεσσαλονίκη του 1945, είναι πλέον μία πόλη αμιγώς ελληνική.

